

ZŠ a MŠ Rosovice, okres Příbram

Plán EVVO na školní rok 2023 / 2024

Vypracovala: Mgr. Veronika Procházková

1.1 Dlouhodobý školní plán EVVO

Enviromentální vzdělávání hraje v dnešním světě důležitou roli. Jeho cílem je výchova ke kulturnímu a odpovědnému jednání, ke vnímání krás přírody a formování etických norem založených na úctě k přírodě a k životu. Toto vzdělávání lze provádět různými způsoby – v rámci jednotlivých učebních předmětů a odděleně v blocích. Důležité je, aby zvolená forma byla aktivizující, nenásilná a na děti měla výchovný vliv.

1.1.1 Charakteristika školy

Na naší škole je 1. stupeň ZŠ, tedy 1. – 5. ročník. Škola funguje jako trojtřídní. V jedné třídě pracují dva ročníky – první a druhý, druhá třída se skládá z ročníků třetího a pátého a třída třetí, kde je čtvrtý ročník. Ve školním roce 2023/ 2024 je na škole 38 žáků, čtyři pedagogičtí pracovníci, tři asistentky pedagoga. Součástí školy je školní družina s kapacitou 25 dětí. Do základní školy docházejí především děti z části obce Sychrov, Rosovice a Holšiny. Ke škole náleží velká zahrada, kterou spolu se školou využívá mateřská škola a školní hřiště. Škola leží uprostřed obce. Obec je obklopena loukami, lesy a rybníkem. Za poslední roky byla škola rekonstruována - prošla zateplením, výměnou oken, rekonstrukcí sociálních zařízení pro děti z mateřské školy i pro žáky školy a dále rekonstrukcí třídy mateřské školy, kde byla obnovena podlaha.

1.1.2 Vzdělávací cíle a výstupy

Cílem EVVO programu je poznávání životního prostředí, poznávání krajiny v blízkosti školy. Vytváření si odpovědného vztahu dětí k prostředí, které je obklopuje a k přírodě na Zemi a uvědomování si nezbytnosti zachování podmínek života. Cílovou skupinou jsou kromě žáků a jejich rodin i pedagogičtí pracovníci a nepedagogický personál školy.

1.1.2.1 Žáci školy

Hlavním vzdělávacím cílem působení v environmentální oblasti je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života ve vztahu k přírodě. Tohoto cíle lze dosáhnout rozvojem klíčových kompetencí.

ZŠ a MŠ Rosovice, okres Příbram

EVVO napomáhá k rozvíjení těchto kompetencí:

- **Kompetence k učení**

Vést žáky k využívání znalostí z přímého pozorování okolní skutečnosti, k vyhledávání a třídění informací o jednotlivých organismech.

Vést žáky k využívání základních pojmů, hledání a uvádění souvislostí mezi různými skupinami organismů, mezi základními ději v přírodě.

Rozvíjet u žáků zájem o pozorování přírody.

Vést žáky k vyhledávání a třídění informací o jednotlivých organismech a aktivně je zařazovat do systému.

- **Kompetence k řešení problémů**

Navrhnout různé varianty řešení problémů životního prostředí.

Vést žáky k schopnosti využít nabyté informace při řešení problémů, předkládat otázky a hledat odpovědi.

Vést žáky k vyhledávání informací o přírodních celcích v odborné literatuře, časopisech a internetu.

Kompetence komunikativní

Využívat komunikační dovednosti při hledání řešení problémů životního prostředí.

Vést žáky k dovednosti vyslechnout odlišný názor a diskutovat o něm, objasnit přírodní zákonitosti a popsat je.

Vést žáky k využívání různých odborných textů, atlasů a map.

- **Kompetence sociální a personální**

Posuzovat a vyhodnocovat informace související se životním prostředím.

Vést žáky k získávání sebedůvěry při vystupování před spolužáky, ke vzájemné pomoci v týmu, k respektování jiného názoru a obhájení svého.

- **Kompetence pracovní**

Osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě.

ZŠ a MŠ Rosovice, okres Příbram

Odpovědně nakládat s přírodními zdroji a odpady. Správně a odpovědně třídit.

Vést žáky k dodržování zásad pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví.

Vést žáky k využívání kompetencí získaných v rámci EVVO pro svůj další rozvoj z různých aspektů – hospodárnost, vliv na životní prostředí apod.

- **Kompetence občanské**

Znát přírodní a kulturní hodnoty ve svém okolí.

Vnímat problémy životního prostředí z lokálního hlediska a následně je globalizovat.

Odpovědně jednat vůči přírodě, aktivně se účastnit ochrany životního prostředí.

Vést žáky k zdůvodňování významu ochrany jednotlivých organismů, rozmanitosti přírody na úrovni druhové, ekosystémové, za zdravé životní prostředí i povinnost odpovědného jednání v prostředí.

Vytvářet u žáků dovednost chápat ekologické vazby v prostředí a systémové uspořádání v přírodě.

Uvědomovat si ohrožování základních podmínek života, možnosti a způsoby jejich ochrany, vlastní odpovědnosti v tomto smyslu, získávat dovednosti a návyky správného jednání vůči prostředí.

Vést žáky k odpovědnosti za zdraví své i dalších lidí, za zdravé životní prostředí i povinnost odpovědného jednání v prostředí.

Na konci 5. ročníku by měl žák v oblasti environmentální výchovy

- vysvětlit pojem ekosystém a společenstvo organismů, objasnit vztahy mezi živou a neživou přírodou
- sestavit jednoduchý potravní řetězec a vysvětlit význam pro rovnováhu a fungování ekosystému
- uvést význam a roli jednotlivých organismů v ekosystému
- znát přírodní a kulturní hodnoty v místě svého bydliště
- uvést příklady pozitivního a negativního působení člověka na životní prostředí
- pochopit nutnost dodržování pravidel a zákonů chování v přírodě a krajině
- získat kladný vztah k přírodě a ke krajině regionu
- udržovat čistotu a pořádek
- vytvářet estetické prostředí

ZŠ a MŠ Rosovice, okres Příbram

- třídit odpad
- šetřit vodou a energií
- neznečišťovat životní prostředí
- považovat v hierarchii životních hodnot za jednu z nejdůležitějších věcí zdraví a neznečištěné životní prostředí
- objasnit souvislost mezi složením potravy, životosprávou, životním stylem a civilizačními chorobami
- uvědomit si nutnost hospodárného využívání nerostného bohatství
- uvést efektivnost využívání druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje

1.1.2.2 Učitelé školy

Předpokladem naplňování cílů v oblasti EVVO je osobnost pedagoga, která svým přístupem pozitivně ovlivňuje postoje žáka k životnímu prostředí a napomáhá při pochopení provázanosti oblasti ekonomické, sociální, kulturní a ekologické. Při své práci volí vhodné metody, které předpokládají aktivní účast dětí.

1.1.2.3 Nepedagogičtí pracovníci

Nepedagogičtí pracovníci svým jednáním přispívají k dosažení cílů stanovených v environmentální oblasti. Podílejí se na ekologizaci provozu školy.

1.1.2.4 Zákonní zástupci žáků

Žáci dovednosti získané ve škole aplikují v každodenním životě, čímž aktivně ovlivňují své nejbližší okolí. Samotní zákonní zástupci se mohou zapojit do řady aktivit spojených s realizací plánu EVVO.

1.1.3 Tematické zaměření EVVO ve vyučovacích předmětech, výchovné a vzdělávací strategie

Stěžejní náplň EVVO leží v zařazení témat do jednotlivých předmětů. Pro průřezové téma Enviromentální výchova není vytvořen samostatný vyučovací předmět, ale je integrován do jiných vyučovacích předmětů, zejména prvouky, vlastivědy a přírodovědy.

1.1.3.1 Enviromentální výchova – 1. stupeň

Na prvním stupni je průřezové téma zařazeno od 1. do 3. ročníku do předmětu prvouka a ve 4. a 5. ročníku na něj navazuje předmět vlastivěda a přírodověda s časovou dotací 2 hodiny týdně na každý předmět.

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.
Ekosystémy				Př	
Základní podmínky života			Prv	Př	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					VI
Vztah člověka k prostředí	Prv	Prv	Prv	VL, Př	VI

Na běžnou výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce (například Den s lesníkem, Den Země, exkurze, návštěvy muzeí a výstav apod.)

Upřednostňovanou formou jsou vyučovací hodiny, někdy i dvouhodinové bloky, nebo se výuka realizuje v krátkodobých projektech. Jako stěžejní metody jsou voleny ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů. Ve vyučovacím procesu jsou využívány skupinové formy, samostatná práce, projektové formy, ale i práce frontální, komunitní kruh, vycházky a exkurze, vícedenní tematicky zaměřené pobyty, vyhledávání a práce s informacemi, pozorování, pokus – omyl, ukázka, výklad, kooperativní techniky.

1.1.4 Vzdělávání pedagogů v oblasti EVVO

Pedagogičtí pracovníci se vzdělávají na seminářích v rámci DVPP dle aktuální nabídky. Lze využít i nabídek středočeských ekologických center, sdružení Tereza a ve spolupráci s MAS Brdy Vltava lze vytvářet i výukové programy dle metodik.

1.1.5 Spolupráce koordinátora EVVO s ostatními pedagogy

Během přípravného týdne v srpnu se konkretizuje časový harmonogram akcí naplánovaných na daný školní rok. Pedagogové jsou seznámeni s pracovní verzí a mají možnost doplnit připravovaný plán o další akce.

V rámci mnoha akcí spolupracuje 1. stupeň s mateřskou školou.

Do environmentálního vzdělávání se zapojuje i školní družina. Především programem sdružení Tereza – Les ve škole. Za pořádané akce a jejich harmonogram zodpovídá

ZŠ a MŠ Rosovice, okres Příbram

vychovatelka školní družiny. Aktivitu školní družiny konzultuje dle potřeby s koordinátorem EVVO.

1.1.5 Spolupráce se zákonnými zástupci a veřejností

Zákonní zástupci jsou pravidelně zváni k účasti na vybraných akcích – sběr papíru a hliníku, nefunkčních tonerů a náplní do tiskáren a vybitých baterií.

1.1.6 Spolupráce s neziskovými organizacemi a dalšími subjekty

Obecní úřad

Spolupráce při Dne Země, sázení stromů v obci

MAS Brdy – Vltava

Celoroční spolupráce, díky které žáci jezdí na exkurze, účastní se Dne s lesníkem s lesním pedagogem apod.

Ochrana fauny Votice

Exkurze do stanice zraněných živočichů a využívání jejich programů

Recyklohraní v rámci ŠD

Tonda Obal

1.1.7 Technické a materiální podmínky

Pro jednotlivé aktivity jsou využívány třídy vybavené interaktivní tabulí a počítači. Samozřejmostí je využívání venkovních prostor – zahrady, blízkého lesa a rybníka.

Pomůcky je nutné průběžně doplňovat o materiály pro děti a učitele z oblasti ochrany přírody a postupně vybavovat pomůckami pro EVVO.

1.1.8 Prezentace aktivit školy

Veškeré aktivity jsou v podobě článků a fotografické dokumentace vždy po ukončení akce zveřejněny na webových stránkách školy. Také v rosovickém zpravodaji a školním časopisu Rosomáček, které vycházejí čtyřikrát za rok, škola své akce prezentuje.

1.1.9 Aktivity v oblasti EVVO

1.1.9.1 Projekty

Škola získala v loňském roce finanční prostředky na realizaci inovativního vzdělávání v rámci šablon OP JAK. V letošním roce bude proto organizována řada projektových dnů, ve kterých bude environmentální vzdělávání hrát důležitou úlohu.

Žáci jsou vedeni k třídění plastu, papíru a hliníku. Na chodbě školy jsou umístěny sběrné nádoby. Ve sklepních prostorách pytle na hliník. Ve vestibulu školy jsou umístěny nádoby na použité baterie a cartridge. U popelnic máme umístěnu popelnici na elektroodpad. I o těchto nádobách rodiče vědí a využívají je. V rámci Recyklohraní jsou naplněné odváženy.

Sběr tetrapaků zajišťuje obec. Kontejnery na tříděný odpad máme umístěné za areálem školy.

Den Země

Probíhá různou formou. Někdy děti uklízí dohodnuté území. Například po dohodě se správou lesů určitý úsek lesa. Jindy okolí školy. Jindy zase na různých stanovištích venku plní různé úkoly. Od první pomoci, přes třídění odpadů, poznávání přírodnin, co do lesa nepatří, poznávání hub a řešení různých rébusů. V případě nepříznivého počasí se program uskutečňuje v budově školy.

Člověk a příroda

Jednodenní projekt je zaměřen na přenesení poznatků získaných z přírodovědy do praxe. Probíhá v lese a na louce u rybníka. Žáci si procvičí mapování terénu, poznávání rostlin a živočichů v různých ekosystémech (les, louka, rybník) a měření teploty v různých podmínkách. Ověří si rozdílnost mikroklimatu lesa, rybníka a louky. Výsledkem je plakát se zakreslenými a vyfocenými organismy a zajímavé informace z jednotlivých ekosystémů a o zjištěných organismech.

Žijeme na jedné planetě

Akce máme rádi zvířata – děti z různých ročníků pracují ve skupinách. Zapojují se do plnění různých úkolů věnovaných domácím mazlíčkům. Učivo je propojeno s dalšími předměty – českým a anglickým jazykem, informatikou a výtvarnou výchovou. Na konci akce učitelé vyhodnotí nejlépe pracující skupinu. Projektový den se opakuje v každoročním cyklu.

ZŠ a MŠ Rosovice, okres Příbram

Návštěvy ZOO Praha – žáci využívají pracovní listy zahrady, seznamují se s jednotlivými živočichy, které zahrada chová.

Souboj Podbrdátek

Každý rok na konci školního roku ve spolupráci s malotřídními školami v okolí (ZŠ Pičín, ZŠ Hluboš a ZŠ Suchodol) pořádáme jednodenní historicko – přírodovědnou soutěž. Každá škola vytvoří skupinky dětí ze všech ročníků a ty plní na stanovištích různé úkoly z oblasti historie regionu a přírody.

1.1.9.2 Vícedenní pobyty

Školy v přírodě

Jsou určeny pro všechny žáky školy. Většinou se přidává i větší část dětí z mateřské školy. Místo pobytu vyhledávají učitelé podle svých zkušeností nebo informací od svých kolegů z jiných škol. Doprava je zajišťována smluvním autobusem. Veškeré náklady hradí zákonní zástupci žáků. Každý pobyt je tematicky zaměřen. Celým týdnem děti plní k danému tématu sportovní a znalostní aktivity.

Sportovně turistický kurz

Žáci v posledním týdnu školní docházky poznávají nejbližší okolí obce. Jezdí na kole, chodí na pěší výlety.

1.1.9.3 Exkurze

Hornické muzeum Příbram

Využíváme nabídek vánočních a celoročních akcí, které hornické muzeum nabízí. Cílem je děti seznámit s historií našeho regionu, prací horníků, kteří zde pracovali.

1.1.9.4 Přednášky

Tonda Obal na cestách

Společnost EKO – KOM pořádá pro školy ekologické přednášky o třídění a recyklaci odpadu. Jsou objednávány ve čtyřletých cyklech.

1.1.9.5 Péče o zeleň a okolí školy

Všechny ročníky se podílejí průběžně na úklidu okolí školy. Pracují v ochranných rukavicích se souhlasem rodičů.

1.1.9.6 Filmová představení

ZŠ a MŠ Rosovice, okres Příbram

Sledujeme programy kin 3D s přírodní tematikou. Vybíráme program, který se nám zdá pro výuku využitelný. Po shlédnutí filmu vypracovávají děti pracovní listy.

1.1.9.7 Ostatní

Sběr kaštanů a žaludů

Do sběru se zapojují všechny děti. Také děti z MŠ sbírají kaštany na školní zahradě. Sebrané kaštany si odváží pracovník lesů.

Příloha č. 1

1.2 Krátkodobý plán na školní rok 2023/2024

Měsíc	Tematické zaměření	Termín	Třída	Odpovědná osoba
Září	Sběr kaštanů a žaludů Recyklohraní	Celé září	Celá škola	PhDr. J. Petrová L. Kumherová
Říjen	Zahájení projektu Les ve škole Lesní pedagogika Exkurze do ZOO Praha	2.10.2023 13.10.2023 20.10.2023 30.10.2023	 MŠ ZŠ Celá škola	L. Kumherová MŠ ZŠ Všichni
Listopad	Projektový den Svatý Martin Tonda Obal	10.11.2023 27.11.2023	Celá škola	TU PhDr.J. Petrová
Prosinec	Projektový den Lidové vánoční tradice Strojení vánočního stromu zvířatům v lese a oslava zimního slunovratu	21.12. 2023 22.12. 2023	Celá škola Celá škola	TU Mgr. L. Vochosková L. Kumherová
Leden	Záchranáři ve škole		Celá škola	L. Kumherová Mgr. H. Rejlková
Únor				

ZŠ a MŠ Rosovice, okres Příbram

Březen	Zámek – Expozice vody a tajuplného lesa Vítání jara – vynášení moreny		Celá škola Školní družina	TU L. Kumherová
Duben	Čechova stodola – lidové tradice Projektový den - Den Země		Celá škola	L. Kumherová
Květen	Školní exkurze		Celá škola	Mgr. L. Vochosková
Červen	IZS		Celá škola	TU